

Testament
de Tudor Arghezi

Tema și viziunea despre lume într-un text modernist, interbelic

Scrie un eseu de 2 - 3 pagini, în care să prezinți tema și viziunea despre lume, reflectate într-un text poetic studiat, din opera lui Tudor Arghezi. În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea trăsăturilor care fac posibilă încadrarea textului poetic într-o **tipologie**, într-un **curent cultural/ literar**, într-o **perioadă** sau într-o **orientare tematică**;
- prezentarea **temei**, reflectată în textul poetic ales, prin referire la **două imagini/ idei poetice**;
- sublinierea a **patru elemente** ale textului poetic, semnificative pentru ilustrarea viziunii despre lume a poetului (de exemplu: imaginar poetic, titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, elemente de recurență, simbol central, figuri semantice – tropii, elemente de prozodie etc.);

Cerința-reper	Dezvoltarea
I. Introducere Încadrarea într-o <ul style="list-style-type: none"> • perioadă • tipologie • curent cultural/ literar 	<p>Alături de Mihai Eminescu și Nichita Stănescu, Tudor Arghezi a transformat modul de a se scrie poezie în evoluția limbajului literar românesc pe fondul prefacerilor acestuia din perioada interbelică.</p> <p><i>Testament</i> de Tudor Arghezi, face parte din seria artelor poetice moderne ale literaturii române din perioada interbelică, alături de <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> de Lucian Blaga și <i>Joc secund</i> de Ion Barbu. Poezia este așezată în fruntea primului volum arghezian, <i>Cuvinte potrivite</i> (1927) și are rol de program literar/ manifest literar, realizat însă cu mijloace poetice. Este cea mai cunoscută artă poetică din istoria noastră literară.</p> <p>Este o artă poetică modernă, pentru că în cadrul ei apare o triplă problematică, specifică liricii moderne: transfigurarea socialului în estetic, estetica urâtului, raportul dintre inspirație și tehnica poetică, acumulări de cuvinte nepoetice, asocieri surprinzătoare de termeni. Astfel, eul liric își ia libertatea de a folosi material lexical din toate zonele vocabularului pentru a-și zidi textul atribuind un nou sens cuvintelor utilizate. Prin „estetica uratului”, el transforma „zdrește” în „muguri” și „coroane”, iar din „bube” și „mușegaiuri” reușește să obțină „frumuseți și preturi noi”. Celălalt element definitoriu pentru a lega poezia de modernism este transfigurarea socialului epocii în estetic. Apare în mod repetat în text prin prezența cuvintelor populare în structura poeziei precum „plăvani”, „vatra” sau „brazda”, dar apare și la nivelul versurilor ce marchează schimbarea instrumentelor muncii: „Ca sa schimbam acum întâia oara / Brazda-n codei si sapa-n călimară”.</p> <p>Textul este unul de natura modernistă, dar are și accente tradiționaliste, manifestate prin transfigurarea socialului în estetic, dar și prin utilizarea unui câmp lexical ce invocă traiul țăranilor. Sentimentul datoriei față de străbuni, dorința de a cristaliza suferința acestora într-o formă estetică, dar și conștientizarea generației tinere („tânăr”, „fiule”) de necesitatea răzbumării prin educație a suferinței generațiilor apuse constituie dimensiunea socială a artei, pe lângă cea estetică. Eul liric încearcă să devină un intermediar între străbunii săi și urmașii de peste veacuri prezentându-le celor din urmă trecutul greu pe care au trebuit să-l îndure înaintașii. Astfel, putem spune despre el că este unul bipolar din punctul de vedere al încadrării într-un curent literar.</p>
II. Argumentarea Ipoteza de lucru Tema Două imagini/ idei poetice Simbolul central	<p>Tema poeziei o reprezintă creația literară în ipostaza de meșteșug, creație lăsată ca moștenire unui fiu spiritual. Este, de asemenea, o poezie existențială, deoarece Arghezi e un poet cu intuiții adânci, cu un simț aproape familiar al marilor adevăruri, iar gândul său are o perfectă corporalitate lirică, e ascuns în forme fascinante și tulburătoare de limbaj.</p> <p>O imagine poetică relevantă pentru tema poeziei este metafora „carte”, care deține un loc central în această artă poetică, fiind un element de recurență, dar și motivul central. Termenul-cheie „carte” are rol în organizarea materialului poetic și semnifică, pe rând, în succesiunea secvențelor poetice: realizarea ideii poetice a acumulărilor spirituale; poezia este rezultatul trudei, „treaptă” a cunoașterii, punct de legătură între predecesori și urmași, valoare spirituală, rezultat al elevării străbunilor: „hrisovul cel dintâi; „cuvinte potrivite”. Cartea este sinteză etnică a celor obscuri “Bătrânii-au adunat, printre plăvani/ Sudoarea muncii sutelor de ani”.</p>

<p>Modernism</p>	<p>„<i>Cartea</i>”/ creația poetică și poetul/ creatorul/ „eu” se află în strânsă legătură, verbele la persoana I singular având drept rol definirea metaforică a actului de creație poetică, a rolului poetului: <i>am ivit, am prefăcut, făcui, am luat, am pus, am făcut, grămadii, iscat-am</i>. Concretețea sensului arată că orice obiect al universului exterior al înaintașilor are drept de existență poetică în opera argheziană.</p> <p>A doua imagine poetică este cea care valorizează estetica urâtului, concept pe care îl preia Arghezi de la scriitorul francez Charles Baudelaire. Prin unicul său volum de poezie, <i>Florile răului</i>, Baudelaire lărgeste conceptul de frumos, integrându-i înțelegerea răului, a urâtului. Arghezi, la rândul lui, consideră că orice aspect al realității, indiferent că este frumos sau urât, sublim sau grotesc, poate constitui material poetic: „<i>Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi</i>. Seriile antonimice: „<i>când să-mbie, când să-njure</i>” sugerează tonalitățile extreme ale creației poetice argheziene; „<i>Făcui din zdrențe muguri și coroane</i>”, „<i>ciorchin de negi</i>” exprimă ideea transfigurării artistice a unor aspecte ale realității degradate sau efectul expresiv al cuvintelor triviale. Cuvântul arghezian este omnipotent, el poate să mângâie sau să pedepsească, să aline sau să ocărăască.</p>
<p>Patru elemente ale textului poetic</p> <p>Titlul</p> <p>Structura</p> <p>Relațiile de simetrie și opoziție</p>	<p>Încă din titlu putem observa conturarea unei viziuni despre lume prezentată în aceasta artă poetică. Titlul poeziei are o dublă accepție: una denotativă și alta conotativă. În sens propriu (denotativ), cuvântul-titlu desemnează un act juridic întocmit de o persoană prin care aceasta își exprimă dorințele ce urmează a-i fi îndeplinite după moarte, mai cu seamă în legătură cu transmiterea averii sale. Aceasta este însă accepția laică a termenului. În accepție religioasă, cuvântul face trimitere la cele două mari părți ale <i>Bibliei</i>, <i>Vechiul Testament</i> și <i>Noul Testament</i>, în care sunt concentrate învățăturile proorocilor și apostolilor adresate omenirii. Din această accepție religioasă derivă și sensul conotativ al termenului pe care îl întâlnim în poezie. Astfel creația argheziană devine o moștenire spirituală adresată urmașilor-cititori sau viitorilor truditori ai condeiului.</p> <p>Cele cinci strofe ale poeziei se grupează în trei secvențe poetice/pe trei coordonate. Prima este alcătuită din primele două strofe, sugerând legătura dintre poet și cititorii-urmași; a doua alcătuită din următoarele două strofe, redă rolul etic, estetic și social al poeziei; a treia, redată de ultima strofa, surprinde încrâncenata lupta a poetului cu lexicul prin metaforele – simbol ale inspirației („slova de foc”) și efortului creator („slova de făurită”). Discursul liric având un caracter adresat sub forma unui monolog adresat/ dialog imaginar între <i>tată</i> și <i>fiu</i>, între <i>străbuni</i> și <i>urmași</i>, între <i>rob</i> și <i>Domn</i>, tot atâtea ipostaze ale eului liric.</p> <p>Lirismul subiectiv se realizează prin atitudinea poetică, transmisă în mod direct și la nivelul expresiei prin mărcile subiectivității (mărci lexico-gramaticale prin care se evidențiază eul liric):pronume personal la pers. I sg.”eu”; verbe la pers. I si a II-a sg.”am ivit”, “să urci”; adjective posesive la pers. I sg.”cartea <u>mea</u>”,”străbunii <u>mei</u>”, alternând spre diferențiere cu pers. a III-a, topica afectivă (inversiuni și dislocări sintactice). În poezie, eul liric apare în diferite ipostaze: eu/noi; eu/tatăl-fiul etc. Discursul liric este organizat</p> <p>Relațiile de simetrie organizează materialul poetic, structurat în cinci strofe cu număr inegal de versuri. Simetria textului este dată de plasarea cuvântului-cheie „carte” și a sinonimelor sale metaforice (treaptă, hrisov, leagăne, Dumnezeu de piatră) în diferite poziții ale discursului liric pentru a accentua ideea centrală în fiecare dintre cele trei secvențe. Opozițiile dintre instrumentele muncii țărănești și cele ale muncii intelectuale „Ca să schimbăm acum întâia oară / Sapa-n condei și brazda-n călimară” marchează rolul transfigurator al artei. Seria antonimelor sugerează suferința ca sursă poetică și poezia ca o compensare a acesteia; „Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite/ Eu am ivit cuvinte potrivite”; „Făcui din zdrențe muguri și coroane”; „Veninul strâns l-am preschimbat în miere”, cenușa morților – Dumnezeu de piatră; „Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi; „Slova de foc și slova făurită/ Împerecheate-n carte se mărită” -</p>

	<p>definiție metaforică a poeziei, în egală măsură inspirație și efort migălos de artizan. Opoziția robul-Domnul redă relația dintre scriitor și cititor, în care robul-poet și-a asumat statutul umil, de truditor al cuvântului.</p>
Incipitul	<p>Incipitul continuă ideea sugerată prin titlu, cea a moștenirii spirituale, „<i>un nume adunat pe-o carte</i>”, care devine simbol al identității obținute prin cuvânt. Textul poetic este conceput ca un monolog adresat de tată unui fiu spiritual căruia îi este lăsată drept moștenire „cartea”, metonimie care desemnează opera literară. Folosirea formei negative restrictive subliniază unicitatea acestei moșteniri. Condiția poetului este concentrată în versul: „<i>decât un nume adunat pe-o carte</i>”, iar poezia apare ca bun spiritual și peren: „<i>Nu-ti voi lăsa drept bunuri după moarte...</i>”.</p>
Imaginarul poetic	<p>Imaginarul poetic arghegian se configurează din termeni care desemnează elemente spațiale: metaforele spațiului sălbatic, haotic, „<i>răpi și gropi adânc</i>, spații deschise – muntele (<i>piatra, piscul</i>, „<i>hotar înalt, cu două lumi pe poale</i>”), pădurea (<i>ramura</i>); spațiul închis, interiorul (<i>vatră, canapea</i>).</p>
Figuri de stil	<p>Metafora „<i>seara răzvrătită</i>” face trimitere la trecutul zbuciumat al strămoșilor, care se leagă de generațiile viitoare, prin „<i>carte</i>”. Enumerația „<i>răpi și gropi adânci</i>”, ca și versul următor „<i>Suite de bătrânii mei pe brânci</i>”, sugerează drumul dificil al cunoașterii și al acumulărilor străbătut de înaintași. Formula de adresare, vocativul „<i>fîule</i>”, desemnează un potențial cititor, poetul identificându-se, în mod simbolic, cu un tata, ca un mentor al generațiilor viitoare.</p>
Imaginarul poetic	<p>În strofa a doua, „cartea”, creație elaborată cu truda de poet, este numită „hrisovul vostru cel dintâi”, cartea de căpătai a urmașilor. „Cartea”-„hrisov” are pentru generațiile viitoare valoarea unui document fundamental, asemenea Bibliei sau unui act de proprietate. Metafora „carte”, are un loc central în aceasta artă poetică, fiind un element de recurență.</p> <p>Ideea centrală din cea de-a treia strofă este transformarea poeziei într-o lume obiectuală. Astfel „sapa”, unealta folosită pentru a lucra pământul, devine „condei”, unealtă de scris, iar „brazda” devine „călimară”, poetul aplicând asupra cuvintelor aceeași trudă transformatoare prin care plugarii supuneau pământul. Poetul este, prin urmare, un meșteșugar (<i>poeta faber</i>) care transforma „graiul lor cu-ndemnuri pentru vite”, în „cuvinte potrivite”, metaforă ce desemnează poezia mai mult ca meșteșug, ca truda, și nu ca inspirație divină.</p> <p>Strofa a patra debutează cu o confesiune lirică: „Am luat ocară și torcând ușure/ Am pus-o când să-mbie, când să-njure”. Poetul poate face ca versurile sale să exprime imagini sensibile, dar și să stigmatizeze răul din jur („să-njure”), arta având o dublă funcție cathartică, dar și moralizatoare.</p> <p>În strofa a cincea apare ideea transfigurării socialului în estetic, prin faptul că durerea, revolta socială sunt concentrate în poezie, simbolizată prin „vioara”, instrument muzical mult mai reprezentativ pentru popor decât clasică liră: „Durerea noastră surdă și amară/ O grămadă pe-o singură vioară”. Arghezi introduce în literatura română estetica uratului, concept pe care îl preia de la scriitorul francez Charles Baudelaire: „Din bube, mușegaiuri și noroi/ Iscat-am frumuseți și prețuri noi”. Poezia reprezintă pentru Arghezi și un mijloc de răzbunare a suferinței înaintașilor: „Biciul răbdător se-ntoarce în cuvinte/ Și izbăvește-ncet pedepsitor/ Odrasla vie-a crimei tuturor”.</p> <p>Ultima strofă evidențiază faptul că muza, arta contemplativă, „Domnița”, „pierde” în favoarea meșteșugului poetic: „Întinsa leneșă pe canapea,/ Domnița suferă în cartea mea”. Poezia este atât rezultatul inspirației, al harului divin „slova de foc”, cât și al meșteșugului, al trudei poetice „slova făurită”: „Slova de foc și slova făurită/ Împerecheate-n carte se mărita”. Condiția poetului este redată în versul „Robul a scris-o, Domnul o citește”. Artistul este un „rob”, un truditor al condeiului și se afla în slujba cititorului, „Domnul”.</p>
Elemente de prozodie	<p>Elemente de prozodie specifice poemului sunt date de sonoritățile dure ale unui lexic colțuros, dislocarea topică și sintactică, sugerând asprimea existenței și truda</p>

<p>Limbajul artistic (opțional)</p>	<p>căutării. Versificația (între tradiție și modernitate) se caracterizează prin strofe inegale ca număr de versuri, cu metrica și ritmul variabile, în funcție de intensitatea sentimentelor și de ideile exprimate, conservându-se rima împerecheată.</p> <p>Limbajul artistic arghezian se individualizează în literatura noastră prin modalitatea originală și inovatoare manifestată pe mai multe paliere.</p> <p>La nivel lexical, se evidențiază sintagme poetice construite în serii antonimice: “graiul lor cu îndemnuri pentru vite”/ “am ivit cuvinte potrivite”; “bube, mucegaiuri și noroi”/ „frumuseți și prețuri noi”; “zdrențe”/”muguri și icoane”; “veninul”/”miere”. Registrele stilistice îmbină în maniera modernă, termenii religioși „credință”, „hrisov”, „Dumnezeu”, cu limbajul popular “pe brânci”, “saricile”, “plăvani”, “poale”, “zdrențe”, “țap înjunghiat”, “se mărită” sau cu acele cuvinte ce definesc estetica urâtului „bube, mucegaiuri și noroi”, „zdrențe”, „ciorchin de negi”, din aceasta combinație reieșind, de altfel, originalitatea, adesea controversată, a expresivității artistice și ambiguitatea poeziei.</p> <p>La nivel stilistic, impresionează bogăția de metafore surprinzătoare ca semnificații: pentru sensul de opera, poetul folosește o multitudine de metafore: “carte”, “hrisov”, “ocara”, “cuvinte potrivite”, “Dumnezeu de piatră”, “ciorchini de negi”, “slova de foc și slova făurită”. Epitetele se disting prin inovație, prin alăturarea de cuvinte surprinzătoare: “dulcea lui putere”, “durerea surdă și amară”, “torcând ușure”.</p> <p>Sintaxa surprinde prin inversările de topică: “Și dând în vârful, ca un ciorchin de negi/ Rodul durerii de vecii întregi.</p>
<p>III. Concluzia</p>	<p>Astfel, poezia <i>Testament</i> este gest al unei conștiințe tensionate pentru care poezia nu este numai un joc sau potrivire de cuvinte, ci încercare de înțelegere prin cuvânt (Marian Papahagi), încadrându-se în curentul modernist prin transfigurarea socialului în estetic, prin formula inovatoare a esteticii urâtului, prin raportul inedit dintre inspirație și tehnica poetică, acumulări de cuvinte nepoetice, asocieri surprinzătoare de termeni.</p>